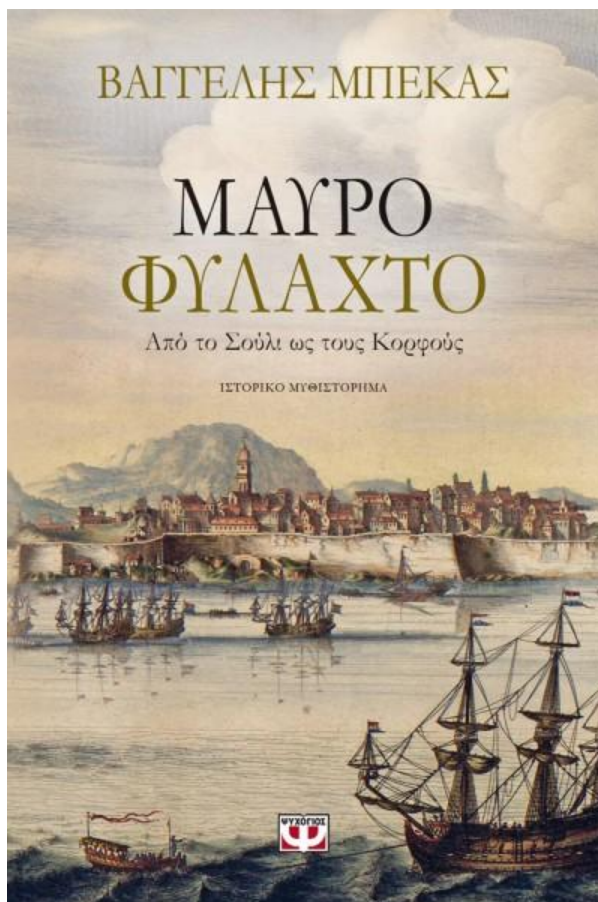

Μαύρο φυλαχτό - Βαγγέλης Μπέκας: Κριτική βιβλίου

Δημοσίευση: Δευτέρα, 13 Φεβρουαρίου 2017 10:12

Μια ηρωική εποχή επέλεξε να αναβιώσει στο νέο του βιβλίο ο **Βαγγέλης Μπέκας**. Μια εποχή, ταυτισμένη με την αποτίναξη του τουρκικού ζυγού και παράλληλα με τον αγώνα των Ελλήνων για την παλιγγενεσία και ταυτόχρονα την ανάκτηση της αξιοπρέπειας και της ελευθερίας. Η ενδελεχής ιστορική έρευνα που έχει κάνει ο συγγραφέας παίζει ένα σπουδαίο ρόλο στην ολοκλήρωση αυτού του έργου και η συγκινητική κινηματογραφική της αποτύπωση μετατρέπει το βιβλίο σε μια κιβωτό καταγραφής της ιστορικής μνήμης που περιστρέφεται γύρω από την ηγετική φυσιογνωμία του βιβλίου, τον Μάρκο και όλους εκείνους τους ήρωες που δορυφορικά κινούνται γύρω του, όπως είναι ο Τζαβέλλας, η μάνα, η Ρίνα, η Δέσπω, η Ελένη κ.ά..

Ο Μάρκος είναι ο Σουλιώτης που θα κληθεί να πάει στην Κέρκυρα για να εκτιμήσει τις κινήσεις των Γάλλων, όταν στα 1797 ο Ναπολέοντας φτάνει στους Κορπούς και ανατρέπει την, έως εκείνη τη στιγμή, ισορροπία του νησιού υπό τη Βενετσιάνικη αριστοκρατία. Στο πρόσωπο του ο συγγραφέας στήνει έναν ήρωα συγκλονιστικό. Ο Μάρκος αντιπροσωπεύει τον απλό άνθρωπο, εκείνο τον αγνό ιδεαλιστή, που το πεπρωμένο τον οπλίζει, ζητώντας του να πάρει μέρος σε ό,τι εκείνο προστάζει.

Σε όλο το βιβλίο ο Μάρκος πάλλεται και συγκλονίζεται από τις αντιφάσεις που βιώνει. Από τη μια το χρέος στην πατρίδα και από την άλλη στην αδελφική τιμή, η οποία καθορίζεται από αυστηρότατους εθιμοτυπικούς κανόνες. Παλεύει ανάμεσα στη δειλία και την ορμή του αίματος που ζητάει εκδίκηση. Σπαράζει βουτηγμένος στο προσωπικό του χρέος, τη γενναιότητα, που αυτό προϋποθέτει και την πλευρά του εαυτού του, που μάχεται κάθε μορφή βίας και θέλει να ζήσει μια ήσυχη ζωή, τυλιγμένη στις μαυλιστικές μυρωδιές του γυναικείου κορμιού και του έρωτα. Καθώς, κραταιός, ο έρωτας

εισχωρεί βίαια στη ζωή του, υποδεικνύοντάς του άγνωστα μονοπάτια ζωής στο σπαρασσόμενο από το αίμα του πολέμου Σούλι και φέρνοντας την πλημμυρίδα της άνοιξης στην καρδιά του. Επειδή ο Μάρκος ζει και κινείται σε μία εποχή που οριοθετείται από το χρέος και την υποταγή στην προκαθορισμένη μοίρα. Όταν, λοιπόν, γνωρίσει την Ελένη Μάντακα ο έρωτας θα περιπαίζει τις αδυναμίες του, θα δοκιμάσει τις σχέσεις του θα γίνει η αφορμή να δει με άλλα μάτια τον κόσμο.

Η πρωτοπρόσωπη αφήγηση, την οποία επέλεξε ο συγγραφέας, αποδίδει στο κείμενο την ταχύτητα και την ενάργεια της προφορικότητας και μέσω αυτής φέρνει στην επιφάνεια όλες τις συναισθηματικές διακυμάνσεις και συγκρούσεις του ήρωα, τους φόβους και τις ανησυχίες του. Ταυτόχρονα αναβιώνει, με τον πιο ρεαλιστικό τρόπο, τις βιαιότητες αυτής της εποχής. Τις σκληρές επιλογές που υπαγόρευαν τα ήθη και τα έθιμα της. Ο Μάρκος γίνεται ο άνθρωπος που αντιπαλεύει με τις κοινωνικές αγριότητες, με το σπαρταριστό αίμα που διαρρέει στην προσωπική, οικογενειακή και κοινωνική του ζωή, ένας άνθρωπος δέσμιος της εποχής του και των ιστορικοκοινωνικών συνθηκών της που δε χάνει, ούτε για μια στιγμή, την ανθρωπιά και την ευαισθησία του.

Σε όλο το βιβλίο θα αναζητήσει την προσωπική του λύτρωση μέσα από τις μάχες, τις οποίες θα κληθεί να δώσει. Και συχνά θυμίζει ήρωα αρχαίας τραγωδίας. Η λύτρωση θα έρθει μόνο μέσα από τα παθήματα που θα τον οδηγήσουν στην κάθαρση. Παγιδευμένος στον ιστό της Ιστορίας προσπαθεί να βρει τον εαυτό του, διασώζοντας το άγραφο εκείνο δίκαιο που καθορίζει τη μοίρα του, υπερασπιζόμενος τις προσωπικές του αξίες, την αδελφική υπόληψη, τις οικογενειακές πεποιθήσεις, τις παγιωμένες νοοτροπίες, την επανάσταση που πλησιάζει στον τόπο του και θα φέρει την αναγέννηση.

Σημαντικές είναι και οι γυναικείες μορφές που περιλαμβάνουν στο βιβλίο. Από την ξαδέλφη που πνίγει ο άντρας της, έως την Δέσπω, την μάνα την Ρίνα την Τζαβέλλαινα και την Ελένη, ο συγγραφέας βρίσκει την ευκαιρία να σκιαγραφήσει την κοινωνική θέση της γυναίκας, να στιγματίσει τους φραγκούς, τα βάρβαρα έθιμα, την επαναστατικότητα τους, την ερωτική τους αφοσίωση, καταγράφοντας παράλληλα την ανθρωπογεωγραφία της εποχής και στηλιτεύοντας όλα όσα συνέβαιναν και ρύθμιζαν τη ζωή τόσο των γυναικών όσο και των αντρών της εποχής εκείνης στο Σούλι αλλά και στην ευρύτερη Ελλάδα.

Εξαιρετική στιγμή του βιβλίου είναι η συνάντηση του Μάρκου με τον Περραιβό. Μια συνάντηση μοιραία για τον ήρωα, καθώς θα τον οδηγήσει στις διδαχές του Ρήγα Φεραίου και θα ανοίξει τους ορίζοντες του πνεύματός του. Ο Μάρκος θα γίνει ο ήρωας εκείνος, που, χωρίς να διεκδικεί τις δάφνες της απαναστατικότητας, θα αναλάβει τον ρόλο του στον αγώνα της ζωής και θα καταφέρει να υπερβεί τα δικά του όρια, για να οδηγήσει στο φως τη ζωή του, τη ζωή της οικογένειάς του και του τόπου του.

Το «**Μαύρο Φυλαχτό**» είναι ένα σημαντικό ιστορικό και κοινωνικό ανάγνωσμα, ένα μυθιστόρημα-τοιογραφία μιας παραγμένης εποχής, φιλοτεχνημένη με ευρηματικότητα, υψηλή γλωσσική αγωγή και σπαρταριστό ενδιαφέρον.

Το βιβλίο του Βαγγέλη Μπέκα, Μάυρο φυλαχτό, κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ψυχογιός.